

УДК 377.5-055

DOI: [https://doi.org/10.35387/od.2\(26\).2024.201-210](https://doi.org/10.35387/od.2(26).2024.201-210)

СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ БАЗОВОЇ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ У КАНАДІ

Теренко Олена Олексіївна –
доктор педагогічних наук,
доцент, доцент кафедри
іноземних мов Сумського
державного педагогічного
університету імені
А.С.Макаренка

Terenko Olena – Doctor of
Pedagogical Sciences, Associate
Professor, Associate Professor of
the Foreign Languages Chair of the
Sumy State Pedagogical University
named after A.S. Makarenko

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-1427-921X>
E-mail: eterenko@ukr.net

Анотація. У статті досліджуються особливості функціонування базової освіти дорослих у Канаді на початку ХХІ століття. Проаналізовано сутність поняття «базова освіта дорослих». Виявлено, що канадська педагогічна думка вважає базову освіту дорослих «парасольковим» терміном, що включає широкий спектр кредитних та безкредитних програм для учнів, вік яких перевищує традиційний вік школярів, що закінчують школу, спрямованих на надання допомоги дорослим у досягненні поставлених цілей: підвищити загальний рівень грамотності та отримати освітній сертифікат; зміцнити соціальні навички, посилити почуття незалежності та самодостатності; отримати базові знання для подальшого навчання або виходу на ринок праці; покращити знання з окремих, важливих для дорослого учня, питань: посилення технологічної грамотності, удосконалення комунікативних навичок, складання портфоліо, вивчення англійської мови як іноземної тощо. Класифіковано соціальні групи населення, що користуються послугами з освіти дорослих, а саме іммігранти, рідна мова яких не англійська чи французька; корінні мешканці канадських провінцій та територій; особи похилого віку; особи, що не мають сертифіката про закінчення середньої школи; безробітні або задіяні у некваліфікованих чи напівкваліфікованих професіях; категорії населення з низьким рівнем заробітної плати чи загального прибутку. Наголошено на необхідності проведення негайних оперативних заходів, скерованих на вирішення проблеми низького рівня грамотності для повноправної та ефективної участі здобувачів освіти дорослих у економічному, політичному, громадянському, суспільному та культурному житті свого суспільства та країни, для сприяння їх прогресу та заради власного розвитку. Розглянуто сутність концепту «грамотність». Систематизовано навички, які входять до концепту «базова грамотність». Досліджено законодавчу базу, що регламентує

функціонування освіти дорослих у Канаді. Виокремлені національні організації, які є провайдерами освіти дорослих у Канаді. Ключовими компонентами загальноканадської системи, спрямованої на підвищення рівня базових умінь дорослих, є національні організації: Канадська агенція з базових умінь, Рух за грамотність у Канаді, Канадська федерація альфабетизації, Національна асоціація з питань грамотності аборигенів, Агенція з питань грамотності Лаубаха, Фронтирський коледж.

Ключові слова: освіта дорослих; Канада; грамотність; Організація економічної співпраці та розвитку; ЮНЕСКО; базова освіта дорослих; базова грамотність.

Terenko Olena

MODERN STATE OF BASIC ADULT EDUCATION DEVELOPMENT IN CANADA

Abstract. The article deals with peculiarities of functioning of basic adult education in Canada at the beginning of the XXI century. Essence of concept «basic adult education» is analyzed. It was traced that Canadian pedagogical thought views basic adult education as umbrella term that includes wide spectrum of credit and non-credit programs for pupils, the age of who is higher than age of traditional pupils, who finish school, that are aimed at helping adults at achieving their goals: to higher the level of literacy and get certificate; make stronger social skills, make stronger the sense of independence and self-identity; get basic knowledge for further studies and coming into labour market; develop knowledge in some questions that are important for adult students: perfection of technological literacy; improvement of communicative skills; learning English as foreign language. Social groups of people who use services in adult education are classified, namely: immigrants whose native language is not English or French; native inhabitants of Canadian provinces or territories; pensioners; persons who don't have certificate of secondary education, the unemployed or people who have low level of qualification; categories of persons with low level of income or salary. It is stressed that it is of prior necessity to conduct activities that are aimed at obliteration of low level of literacy for equal and effective inclusion of all people, who get adult education in economic, political, civil, social and cultural life of their society and country to achieve their progress and development. Essence of concept «literacy» is viewed. Skills that are included into concept «basic literacy» are systematized. Legislative basis that regulates adult education functioning in Canada is explored. National organizations that are providers of adult education in Canada are singled out. Key components of Canadian system that is aimed at increasing of adults basic skills are the following national organizations: Canadian Agency of Basic Skills, Canadian Literacy Movement, Canadian Federation of Alphabetization, National Association of Aborigens Literacy, National Association of Aborigens Literacy, Laubach Literacy Agency, Frontier college.

Key words: *adult education; Canada; literacy; Organization of economic cooperation and development; UNESCO; basic adult education; basic literacy.*

Постановка проблеми, її актуальність. Суспільна потреба підвищення рівня загальної освіти дорослого населення Канади завжди привертала до себе пильну увагу у контексті глобальної проблеми неграмотності, загострення якої було викликане дією таких вагомих факторів: загальним та всебічним ускладненням суспільного життя, новим змістом його основних процесів та новим характером їх взаємодій, значним розширенням спектру видів діяльності суспільного індивіда, швидким моральним старінням колись набутої компетентності та скороченням строків її функціональної придатності, звуженням попиту на репродуктивну діяльність, розширенням попиту на інноваційно-креативні форми активності.

Аналіз актуальних досліджень і публікацій. Зарубіжні наковці, а саме А. Александер, С. Брукфілд, Е. Ліндемман, Ш. Мерріам, К. Роджерс досліджували проблему освіти дорослих у європейських та англomовних країнах. Серед українських науковців проблемами освіти дорослих активно займаються С. Архипова, Л. Вовк, Т. Десятов, Л. Лук'янова, Н. Ничкало, О. Огієнко, С. Сисоєва. Вітчизняними компаративістами такими як Н. Бідюк, І. Литовченко, Н. Терьохіна, та ін. досліджувались особливості функціонування американської системи освіти. Особливості функціонування канадської системи освіти стали предметом дослідження у таких науковців як М. Борисова, В. Жуковський, Н. Мукан, І. Руснак та ін. Різні аспекти освіти дорослих у США та Канаді були предметом аналізу у зарубіжних науковців: процесуальні особливості освіти дорослих (М. Ноулз), базова освіта дорослих (Б. Лесетер, Д. Емстетц), грамотність дорослих (Е. Асков, П. Бартон, Е. Фінгерет). Вітчизняні дослідники активно аналізували особливості розвитку освіти дорослих у різних країнах, а саме у Франції (Онушкіна К.), Великобританії (Коваленко С.), скандинавських країнах (Огієнко О.), США (Горук Н.). Однак, проведений нами аналіз виявив відсутність праць присвячених особливостям функціонування освіти дорослих у Канаді на початку ХХІ століття.

Мета статті: дослідити особливості базової освіти дорослих у Канаді на початку ХХІ століття.

Виклад основного матеріалу дослідження. Поняття «базової освіти дорослих» є відносно новим у вітчизняній педагогіці, тому потребує досконалиго дослідження. Аналіз науково-педагогічної літератури дозволив виявити певні розбіжності у визначенні цього терміну у вітчизняній та світовій педагогічній практиці. Так, у словникові С. Гончаренка (1997) під поняттям «базова освіта» розуміється соціально необхідний рівень загальноосвітньої підготовки, який передбачає всебічний розвиток і ціннісно-етичну орієнтацію особистості, формування

загальнокультурної основи її подальшої освіти, громадського і професійного становлення (Гончаренко, 1997, с. 36). Світове тлумачення цього терміну ширше, воно виходить за межі загальноосвітньої шкільної підготовки. П. Джарвіс (2013) визначає «базову освіту дорослих» як навчання дорослих учнів з метою отримання базових, початкових умінь читати і писати, соціальних навичок, необхідних для життя та роботи у громаді, відповідальної участі у житті суспільства, та ототожнює цей термін із поняттями «елементарної освіти дорослих», «грамотності дорослих», та «альфабетизацією» (Jarvis, 2013, с. 11, 15, 26). Б. Райскупз (2015) надає термінові такого тлумачення: «базова освіта дорослих – навчальні програми для дорослих, чиї базові навички читати, писати та рахувати є нижчими за рівень дев'ятирічного шкільного курсу» (Raiskums, 2015, с. 2).

Базуючись на цих визначеннях, канадська педагогічна думка вважає базову освіту дорослих «парасольковим» терміном, що включає широкий спектр кредитних та безкредитних програм для учнів, вік яких перевищує традиційний вік школярів, що закінчують школу, спрямованих на надання допомоги дорослим у досягненні поставлених цілей: підвищити загальний рівень грамотності та отримати освітній сертифікат; зміцнити соціальні навички, посилити почуття незалежності та самодостатності; отримати базові знання для подальшого навчання або виходу на ринок праці; покращити знання з окремих, важливих для дорослого учня, питань: посилення технологічної грамотності, удосконалення комунікативних навичок, складання портфоліо, вивчення англійської мови як іноземної тощо (Herod, 2012, с. 3). Традиційними учнями, що беруть участь у цих програмах, вважаються дорослі, які перервали навчання у школі, аби народжувати дитину, працювати тощо, та які, якщо дозволяють обставини, відвідують курси з метою отримання повної освіти.

Дослідження, проведене у Канаді Організацією Економічної Співпраці та Розвитку, також виявило основні соціальні групи дорослих, що найбільше страждають від низького рівня базових умінь, а тому потребують проведення негайних оперативних заходів, скерованих на вирішення цієї проблеми для їх повноправної та ефективної участі у економічному, політичному, громадянському, суспільному та культурному житті свого суспільства та країни, для сприяння їх прогресу та заради власного розвитку: іммігранти, рідна мова яких не англійська чи французька; корінні мешканці канадських провінцій та територій; особи похилого віку; особи, що не мають сертифіката про закінчення середньої школи; безробітні або задіяні у некваліфікованих чи напівкваліфікованих професіях; категорії населення з низьким рівнем заробітної плати чи загального прибутку (Fenwick, 2006, с. 10).

Протягом другої половини XX століття поняття грамотності зазнало суттєвих змін: якщо у 1958 році ЮНЕСКО визначало базовий рівень грамотності як володіння письмом та читанням для розуміння

простих та коротких повідомлень, які стосуються повсякденного життя, то вже у 80-тих рр. було запропоновано нове, розширене розуміння грамотності, що передбачало здатність людини читати, писати та рахувати як необхідну складову життєдіяльності та розвитку не тільки самої людини, а й її соціального оточення. У матеріалах Всесвітньої доповіді з моніторингу рівня освіченості громадян у 2006 р. грамотність розглядається як право, якого на сьогодні позбавлена майже п'ята частина дорослого населення світу; явище, що має як соціальний, так і особистісний аспект; вирішальний фактор економічної, соціальної та політичної участі та розвитку, особливо в умовах сьогодишнього суспільства знань (Davis, 2019, с. 20).

Проведений Організацією Економічної Співпраці та Розвитку у 2013 р. Міжнародний огляд грамотності та навичок дорослих виявив невтішні результати для Канади: 42 % канадців у віці від 16 до 65 років не володіють рівнем грамотності, достатнім для успішного функціонування в умовах економіки, заснованої на знаннях (Kidd, 2019, с. 50). У дослідженні взяли участь 23000 канадців, що перевіряли власні знання у рамках чотирьох основних категорій: прозова грамотність – вміння розуміти тексти різних видів, зокрема газетні статті, прозові та поетичні твори; документальна грамотність – вміння викласти інформацію в документі та почерпнути її звідти, елементарний рівень вмінь користуватися бланками, таблицями тощо; обчислювальна (математична) грамотність – вміння проводити необхідні у повсякденному житті розрахунки, фіксувати у цифрах їх кількісне співвідношення; вміння розв'язувати задачі, проблеми та приймати рішення, що полягає у знаходженні правильної відповіді у таких ситуаціях, які не передбачають стандартного (типового) рішення, у цій секції перевіряється вміння респондента зрозуміти, осмислити проблему та навести логічно обґрунтовані висновки з приводу запропонованої проблеми.

Базова грамотність за першими трьома основними категоріями ранжувалася за рівнями, від найнижчого до найвищого. За методикою канадських дослідників, прийнятою Інститутом освіти ЮНЕСКО, визначають п'ять рівнів грамотності:

- перший (низький) рівень – означає наявність у дорослої людини серйозних труднощів у читанні, розумінні й інтерпретації текстів; особа не вміє застосовувати друковану інформацію у побутових або робочих ситуаціях;

- другий (слабкий) рівень – людина читає прості, чітко викладені тексти, але навички їх інтерпретації обмежуються лише побутовим контекстом; проблема недостатньої грамотності особою не усвідомлюється;

- третій (середній) рівень – людина цілком добре читає, але у розумінні складних текстів може відчувати труднощі. Спеціалісти вважають

цей рівень мінімально допустимим для нормального функціонування у сучасному суспільстві та виконання побутових і професійних завдань;

- четвертий та п'ятий рівні – вищий рівень грамотності, що передбачає наявність у дорослого розвинутих загальнокультурних та професійних навичок, здатність аналізувати та використовувати комплексну інформацію (Davis, 2019, с. 10).

Уряди територій та провінцій Канади, усвідомлюючи загрозливість ситуації, що склалася, пропонують ряд конструктивних кроків, покликаних вирішити проблему базових вмінь дорослого контингенту у найкоротші строки. Перспективи підвищення рівня базової грамотності дорослих розглядаються у розроблених та затверджених документах: Постанова щодо грамотності дорослих Манітоби, План дій щодо розвитку можливостей дорослих Британської Колумбії, Стратегія навчання дорослих Нунавут, Об'єднаний процес у напрямку запропонованої політики у сфері грамотності для усіх мешканців Альберти, Політика у галузі освіти дорослих та продовжуваного навчання і професійної підготовки мешканців Квебеку, Онтаріо навчається: зміцнення нашої системи освіти дорослих.

У 2005 р. Консультативний комітет з питань грамотності та базових умінь розробив десятирічний план покращення рівня грамотності канадських дорослих, очікуючи збільшити кількість осіб із 3 рівнем грамотності на 45 %, із 1 та 2 – на 21 %, та знизити кількість осіб із 1 та 2 рівнями грамотності на 10 та 20 % відповідно до 2015 року (Javis, 2013, с. 20) у порівнянні з результатами Міжнародного огляду грамотності та навичок дорослих 2003 року. Окреслені завдання можливо реалізувати лише за умови врахування усіх рекомендацій та уроків, отриманих при аналізі статистики Міжнародного огляду грамотності та навичок дорослих, а саме: програми з ліквідації неграмотності дорослих є надзвичайно корисними як для індивіда, так і для суспільства в цілому, але ці переваги не реалізуються повною мірою через слабку зацікавленість громадян та політичну підтримку; канадська освітня спільнота володіє ґрунтовними знаннями щодо організації подібних програм, але часом певні умови не дозволяють втілити проекти у життя; програми, спрямовані на конкретні цільові групи, дають кращі результати; дорослі, що бажають підвищити рівень базових умінь, часто стикаються із бар'єрами, які стають на заваді вступу або заважають просуванню тією чи іншою програмою; для дорослих учнів надзвичайно важливим є участь у розробці політики та програм, спрямованих на задоволення їх потреб; використання новітніх освітніх технологій сприяє популяризації програм з подолання неграмотності у суспільстві; систематичне оцінювання документів, програм із покращення загальної грамотності є необхідним для удосконалення і розширення бази знань у цій галузі.

Ключовими компонентами загальноканадської системи, спрямованої на підвищення рівня базових умінь дорослих, є 7 національних організацій:

1. Національна база даних з питань грамотності дорослих, що містить вичерпну інформацію про існуючі програми, ресурси, послуги, заходи з підвищення рівня грамотності.

2. Канадська агенція з базових умінь – благодійна установа, що поєднує зусилля представників бізнесу, промисловості, освітян та урядовців з питань неграмотності.

3. Рух за грамотність у Канаді – некомерційна організація, що представляє інтереси будь-яких установ, об'єднань, спілок, приватних осіб у будь-якій провінції, що на національному рівні підтримують ідею покращення базових умінь і навичок кожного канадця.

4. Канадська федерація альфабетизації – організація, що представляє франкомовні групи та асоціації, які опікуються наданням базових знань дорослим французькою мовою.

5. Національна асоціація з питань грамотності аборигенів – організація, заснована у 2004 році з метою дослідження прогалів у наданні послуг та програм підвищення рівня грамотності корінного населення Канади, яке ґрунтується, переважно, на традиційній культурі індіанців.

6. Агенція з питань грамотності Лаубаха, що спеціалізується на підготовці тьюторів-волонтерів та забезпечує їх відповідною методичною літературою в електронному та паперовому варіантах.

7. Фронтирський коледж, який щорічно надає інформацію 4000 громадських лідерів, освітян, батьків щодо запровадження програм, форумів, конференцій, семінарів, симпозіумів з підвищення грамотності.

Основними провайдерами освітніх послуг з базових вмінь для дорослих у Канаді є шкільні ради, громадські коледжі, коледжі загальної та професійної освіти, некомерційні та волонтерські угруповання, спеціальні центри освіти дорослих та приватні компанії.

Згідно з даними Л.-К. Херод, одна третина програм курсу базової грамотності пов'язана із підвищенням академічних знань дорослих та організовується навколо дисциплін елементарної (початкової) / середньої школи. Інші дві третини – використовують тематичний підхід, у якому базові знання подаються відповідно до ролі дорослих як батьків, робітників, членів суспільства. Програми із тематичним підходом поділяються на загальні (відкриті для будь-якого дорослого та сфокусовані на наданні загальних базових знань з метою удосконалення технологічної, економічної, громадсько-правової, політичної, соціально-комунікативної, загальнокультурної, гностичної та методичної грамотності) і спеціалізовані (орієнтовані на групи дорослих, що навчаються заради чітко визначеної мети). До найпоширеніших спеціалізованих тематичних програм Л.-К. Херод відносить курси із покращення родинної грамотності (вміння

налагоджувати контакти з родиною, бути відповідальними батьками), культурної грамотності (знання мови, історії, традицій певної культури, зокрема автохтонної чи франкомовної), адаптаційних навичок для засуджених, знань англійської/ французької мови як другої національної тощо (Herod, 2012, с. 4).

Отримання атестату про закінчення середньої школи є мінімальною вимогою при вступі на ринок праці. Дорослі, що не мають такого атестату, але бажають вийти на ринок праці, можуть підвищити рівень власних знань декількома шляхами: отримати звичайний атестат про закінчення середньої школи чи спеціальний диплом для дорослих за результатами модифікованої програми, особливий акцент у якій робиться на вивченні ключових дисциплін, таких як мова та математика; скласти тест на визначення загального освітнього розвитку та отримати еквівалент атестата про закінчення школи; відвідувати підготовчі курси у коледжі з метою підготовки до вступу до вищого навчального закладу; скласти тест на визначення базових професійних навичок; взяти участь у програмах з підвищення грамотності та базових знань.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Проведене дослідження дозволяє стверджувати, що базова освіта дорослих є терміном, що включає широкий спектр кредитних та безкредитних програм для учнів, вік яких перевищує традиційний вік школярів, що закінчують школу, спрямованих на надання допомоги дорослим у досягненні поставлених цілей: підвищити загальний рівень грамотності та отримати освітній сертифікат; зміцнити соціальні навички, посилити почуття незалежності та самодостатності; отримати базові знання для подальшого навчання або виходу на ринок праці. Освіта дорослих користується найбільшим попитом серед наступних соціальних категорій: іммігранти, рідна мова яких не англійська чи французька; корінні мешканці канадських провінцій та територій; особи похилого віку; особи, що не мають сертифіката про закінчення середньої школи; безробітні або задіяні у некваліфікованих чи напівкваліфікованих професіях; категорії населення з низьким рівнем заробітної плати чи загального прибутку. Ключовими законодавчими актами, що регламентують функціонування освіти дорослих у Канаді є Постанова щодо грамотності дорослих Манітоби, План дій щодо розвитку можливостей дорослих Британської Колумбії, Стратегія навчання дорослих Нунавут, Об'єднаний процес у напрямку запропонованої політики у сфері грамотності для усіх мешканців Альберти, Політика у галузі освіти дорослих та продовжуваного навчання і професійної підготовки мешканців Квебеку, Онтаріо навчається: зміцнення нашої системи освіти дорослих.

Перспективами подальших досліджень є аналіз структурних особливостей освіти дорослих у Канаді на початку XXI століття.

Список використаних джерел

- Гончаренко, С. (1997). Український педагогічний словник. Київ: Либідь .
- Council of Ministers of Education. (2008). Learn Canada 2020. Ottawa: CMEC.
<http://www.cmec.ca/Publications/Lists/Publications/Attachments/187/CMEC-2020-DECLARATION.en.pdf>.
- Council of Ministers of Education. (2015). *Developing an Adult Education Policy Framework: Terminology, Typology and Best Practices*. Ottawa: CMEC. 143 p.
- Davis, R. (2019). *Building a Road Map for the «Lost Highway» of Adult Learning: The Legacy of the Adult Learning Knowledge Centre*. Ottawa: Adult Learning Knowledge Centre.
- Eaton, S. (2017). *Formal, Non-Formal and Informal Learning: the Case of Literacy, Essential Skills and Language Learning in Canada*. Calgary: Eaton International Consulting Inc.
- Fenwick, T. (2006). *Contexts of Adult Education: Canadian Perspectives*. – Toronto : Thompson Educational Publishing.
- Herod, L. (2012). *A Curriculum Database for the Canadian Adult Literacy Community: Preliminary Technical and Educational Considerations*.
<http://www.nald.ca/library/research/herod/may02/currdata.pdf>.
- Jarvis, P. (2013). *International Dictionary of Adult and Continuing Education*. London, UK and Sterling; USA: Kogan Page.
- Kidd, J. (2013). *How Adults Learn*. New York: Association Press.
- Raiskums, B. (2015). *Principles and Principals: A Dictionary of Contemporary Adult Education Terms and Their Users*. Anchorage : PWR & Associate.

References (translated and transliterated)

- Council of Ministers of Education. (2008). Learn Canada 2020. Ottawa: CMEC.
<http://www.cmec.ca/Publications/Lists/Publications/Attachments/187/CMEC-2020-DECLARATION.en.pdf> [in English].
- Council of Ministers of Education. (2015). *Developing an Adult Education Policy Framework: Terminology, Typology and Best Practices*. Ottawa: CMEC, 143 [in English].
- Davis, R. (2019). *Building a Road Map for the «Lost Highway» of Adult Learning: The Legacy of the Adult Learning Knowledge Centre*. Ottawa: Adult Learning Knowledge Centre [in English].
- Eaton, S. (2017). *Formal, Non-Formal and Informal Learning: the Case of Literacy, Essential Skills and Language Learning in Canada*. Calgary: Eaton International Consulting Inc [in English].
- Fenwick, T. (2006). *Contexts of Adult Education: Canadian Perspectives*. Toronto: Thompson Educational Publishing [in English].
- Goncharenko, S. (1997). *Ukrainskyi Pedagogichnyi Slovnyk [Ukrainian Pedagogical Dictionary]*. Kyiv : Lybid [in Ukrainian].
- Herod, L. (2012). *A Curriculum Database for the Canadian Adult Literacy Community: Preliminary Technical and Educational Considerations*.
<http://www.nald.ca/library/research/herod/may02/currdata.pdf> [in English].
- Jarvis, P. (2013). *International Dictionary of Adult and Continuing Education*. London, UK and Sterling; USA: Kogan Page [in English].

- Kidd, J. (2013). *How Adults Learn*. New York : Association Press [in English].
Raiskums, B. (2015). *Principles and Principals: A Dictionary of Contemporary Adult Education Terms and Their Users*. Anchorage : PWR & Associate [in English].

УДК 378.016:784](510)

DOI: [https://doi.org/10.35387/od.2\(26\).2024.210-220](https://doi.org/10.35387/od.2(26).2024.210-220)

ПЕРСОНАЛІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ ВОКАЛУ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ КНР: ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ, НАПРЯМИ РЕАЛІЗАЦІЇ

Якімова Марина Еміліївна –
доктор педагогічних наук,
професор, професор кафедри
освітології та інноваційної
педагогіки Харківського
національного педагогічного
університету імені
Г.С. Сковороди

Yakimova Maryna – Doctor of
Pedagogical Sciences, Professor,
Professor of the Department of
Education and Innovative
Pedagogy of the H.S. Skovoroda
Kharkiv National Pedagogical
University

ORCID iD: <http://orcid.org/0000-0002-8743-7728>

E-mail: m.e.pisotska@hnpu.edu.ua

У Юе – здобувачка третього
(освітньо-наукового) рівня вищої
освіти кафедри освітології та
інноваційної педагогіки
Харківського національного
педагогічного університету
імені Г.С. Сковороди

Wu Yue – PhD Student at the
Department of Education and
Innovative Pedagogy of the
H. S. Skovoroda Kharkiv National
Pedagogical University

ORCID iD: <https://orcid.org/0009-0008-0251-6939>

E-mail: 583182217@qq.com

Анотація. В оглядовій статті на основі аналізу науково-педагогічної літератури з проблеми персоналізації навчання студентів виділені підходи щодо визначення терміну «персоналізація навчання». Наголошено, що як в українських, так і в китайських науковців немає єдності у його трактуванні. Категорію «персоналізація навчання» науковці визначають поряд з поняттям «індивідуалізація навчання», водночас, чіткого розмежування між даними термінами у визначеннях українських та китайських вчених не простежується. Українські науковці, розглядаючи взаємозв'язок даних процесів, наголошують на суб'єктній позиції студента при персоналізації навчання, його активній ролі у постановці мети, визначенні показників успіху, виборі змісту освіти, зв'язку персоналізації навчання з його виховним аспектом, здійсненні